בס"ד

קונטרס

בדיקת צומת הגידין

אַ לענגערע אָפהאנדלונג איבער
דעם ענין פון טריפות בצומת הגידין,
וואָס אַנבאַלאַנגט די מהודר'דיגע
סאַטמאַרער שחיטה, בבית השחיטה
המהודרת 'מארווי"ר' אין מאָנטריאל

יו"ל ע"י

ועד הכשרות
דקהל יטב לב דסאטמאר

בעזהשי"ת

פאָרוואָרט

פאר חברי קהלתינו הקדושה, תלמידי וחסידי רביה"ק זי"ע, איז פון אייביג אן געווען פאר א דבר פשוט אז מען נעמט נישט אריין אין שטוב קיין פלייש נאר פון די סאטמארע שחיטה. די תקנה איז נאך איינגעפירט געווארן בהילו נרו על ראשינו דורך רביה"ק זי"ע אליינס, סיי עס זאל זיין א תמיכה פאר די מוסדות הקדושים, און בעיקר צו פארזיכערן אז ביי אזא האקעלע זאך ווי כשר פלייש, וואס מען האט אלע דורות געוואוסט אז מען האט שטארק מקפיד געווען פון וועלכן שוחט און שחיטה מען האט געגעסן, קומט נאר אריין אין שטוב דאס מהודר'דיגסטע וואס איז שייך. וואס אויף דעם איז מען פארזיכערט ווען מען זעהט דערויף דעם מהודר'דיגען זיגל פון קהל יטב לב דסאטמאר, וואס דאס באדייט, א פשרה'לאזע השגחה אויפ'ן העכסטען סטאנדערט ווי עס פאסט זיך פאר יריאים ושלמים, תלמידי וחסידי סאטמאר.

די מעלה פון נישט אריינעמען אין שטוב נאר סאטמארער פלייש, שטעלט זיך גאר שטארק ארויס כסדר, ווען עס מאכט זיך אין די גאס אלגעמיינע שאלות און שערוריות אויף פלייש. דאן ווייסן חברי קהלתינו אז די דייני קהלתינו הרבנים הגאונים שליט"א חברי וועד השחיטה זענען עומד על המשמר אז אין אונזערע געשעפטן קומען נאר אריין דאס אויסגעהאלטענסטע וואס איז שייך. דאס האט זיך נאכאמאל איבערצייגט ביי די לעצטע שערורי', ווען געוויסע בתי שחיטה האבן געמאלדן אז מען האט ביי זיי געטראפן גאר א גרויסע מספר פון טריפות בצומת הגידין, וועלכע איז א שווערע קאמפליצירטע טריפות בודק צו זיין ווי עס איז מבואר אין דעם קונטרס. דאן האט זיך נאכאמאל ארויסגעשטעלט די סייעתא דשמיא פון אונזער מהודר'דיגע

שחיטה, וועלכע איז ב"ה ריין פון דעם פראבלעם, א דאנק די איבערמידליכע כוחות וואס ווערן אריינגעלייגט צו פארזיכערן דעם הויכן סטאנדארט סיי פונעם כשרות און סיי פונעם קוואליטעט פון די עופות. די וואס האלטן זיך צו די תקנה פון רביה"ק זי"ע צו קויפן אויסדריקלעך נאר פלייש פון די סאטמארע שחיטה, זענען ווידעראמאל אפגעהיטן געווארן פון חשש טריפות, ווי עס איז מבואר באריכות אין דעם קונטרס.

הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו. אין א צייט ווען אין די אלגעמיינע גאס ווייסט מען נישט אויף זיכער צו דאס פלייש וואס מען עסט איז גענצליך ריין פון דעם פראבלעם, זענען חברי קהלתינו ראוי צו וויסן פון די מתנה טובה וואס קהל יטב לב שטעלט צו, צו עסן פלייש גענצליך ריין פון דעם פראבלעם, און זיך דארפן פארלאזן אויף קיין שום קולות און בדיקות, כאשר עיני הקורא תחזינה מישרים. דער ציל פון דעם קונטרס איז טאקע מבאר צו זיין דעם ענין פון טריפות בצומת הגידין, די אופני הבדיקה, און די סדר וואס איז איינגעפירט ביי די בית השחיטה המהודרת אין מאנטריאל, פון וועלכע אלע מומחים בכשרות הבשר וועלכע האבן דארט באזוכט גייען ארויס פון התפעלות.

יה"ר אז אין זכות פון דקדוק בכשרות, זאלן מיר אלע ניצל ווערן פון קיין שום מאכלות אסורות, ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר.

הנהלת וועד הכשרות

דקהל יטב דסאטמאר

שאלות ותשובות

בענין טריפות צומת הגידין

ע"י הרה"ג ר' **ישי ליעבערמאן** שליט"א

חבר וועד השחיטה ויו"ר וועד הכשרות דקהלתינו

שביקר זה עתה בבית השחיטה המהודרת 'מארוויד' במאנטריאל

שאלה: היות שלאחרונה נמצאו באיזה בתי שחיטה כאן בניו יארק מספר גדול של טריפות צומת הגידין, ויש שמצאו מספר גבוה של 18% טריפות, לכן נשאלנו מה המציאות והסדר בענין זה בבית השחיטה המהודרת במאנטריאל, שמשם מספיקים בשר לכל חברי קהלתינו?

תשובה: אין בנמצא בשחיטתינו עופות עם טריפות צומת הגידין, ומוכיחין זאת כמה פעמים ביום בבדיקת 300 עופות מכל 'לאט', העולה לסך של 1200–1500 ליום, ואם מתרחש פעם שמוצאין אף אחוז קטן, שולחים בחזרה כל העופות.

הסדר שם הוא כך. בכל יום נשחטים שם 4-5 טראק'ס המלאים עופות. והיות שבשנים האחרונות נתרבה כאן בארה"ב המציאות של טריפות צומת הגידין, לכן כדי לעמוד על המשמר הנהיגו שבודקין מכל 'לאט' סך של 300 עופות, במתינות יתירה במקום צומת הגידין בכל עוף בנפרד, ואם מוצאין יותר משני אחוזים, שולחים כל ה'לאט' בחזרה למקום גידולם (פארם). ולמשנה זהירות בודקים עוד כמה פעמים באמצע ה'לאט', אולם עד היום עדיין לא היה מעולם שימצאו אף טריפה אחת באמצע היום אם לא מצאו בתחלת היום. במציאות הדבר, הבודקים אומרים שיכולין תיכף ומיד לראות על רגלי העופות אם יש בהם איזה 'אינפעקציע', וביום שהייתי שם אמר לי הבודק בבירורות עוד קודם הבדיקה שהיום לא ימצא כלום, וכן היה. **וברובא דרובא ימי השנה הוא כן, שאין מוצאין כלל וכלל, אף גם טריפה אחת לא יראה ולא ימצא.** ובאותן הפעמים הספורים שמצאו איזה אחוז טריפות, שבשנה זו לא התרחש כן רק בארבעה 'לאט'ס', לא מצאו שם רק מספר קטן מאד, ביותר משני אחוזים, וכנ"ל נשלחו תיכף בחזרה ולא נשחטו כלל. ואף פחות משני אחוזים אין מוצאין בדרך כלל. נמצא שכמעט שאין במציאות שישחט שם עוף עם טריפות צומת הגידין על רגליו. **גם הבודק המומחה בבדיקת צומת הגידין שהוא מצא לראשונה טריפות אלו בשאר בית השחיטה, ביקר בבית השחיטה במאנטריאל ולגודל התפעלותו לא מצא כלום.**

שאלה: מה הסיבה שבשחיטתינו כמעט שאין מוצאין כלום, בזמן שבשאר בתי שחיטה מוצאין הרבה יותר מזה?

תשובה: העופות הם מהמובחרים ביותר, והחוקים במדינת קאנאדא חמורים ביותר, והעיקר שמשקיעים כוחות עצומות בלולין מיוחדים עבור הבית השחיטה, שלא יראה וימצא שם חולי זה.

באמת הקושיא מעיקרא ליתא, טריפות צומת הגידין הוא חולי המתפשט בין העופות בתוך הלול, ואין ראי' מלול זה לחברתה, וכ"ש לא ממדינה אחת לחברתה, כמו שלא היה בנמצא כאן בארה"ב עד

לפני איזה שנים. המציאות הוא שהחוקים במדינת קאנאדא חמורים יותר מבאמעריקא, הן בבריאות העופות והן בנקיון הלול. **והעיקר שהנהלת הבית השחיטה קבעו להם לולים מיוחדים שרק משם לוקחים עופות, ומשקיעים שם עבודה רבה מיוחד עבור הבית השחיטה שלא ימצא טריפות בהעופות.** וזאת הוא גם הסיבה שכמעט אין מוצאין שם כלל טריפות הריאה, כי נתקנו שם מכשירי אויר מועילים מאד שלא יחלו הריאות, משא"כ בשאר בתי שחיטה כאן מצוי קצת טריפות הריאה, וסומכין עצמן שם על מה שבודקים איזה מספר בכל יום, אף שאין בודקין כל עוף בנפרד, ואם מוצאים רק אחוז קטן אין בודקין עוד באותו יום.

שאלה: מה הסיבה שאכן משקיעים בזה כ"כ כוחות שלא ימצא אף טריפה אחת, וכן למה הנהיגו לשלוח בחזרה כל העופות כשמוצאין אף אחוז קטנה מטריפות, הלא יכולין לבדוק כל עוף בנפרד אם יש לו טריפות צומת הגידין, כדרך שעושין שאר בתי שחיטה?

תשובה: הבדיקה המבואר בשו"ע קשה מאד לעשותו, וברמ"א כ' ע"ז דאין אנו בקיאין בזה.

להבין ענין הבדיקה הזה ואם נכון לכתחלה לסמוך ע"ז, צריכין לידע קודם פירושו של טריפות צומת הגידין. המחבר ביור"ד סי' נ"ו ס"ח כ' דצומת הגידין בעוף הם בעצם האמצעי והם ט"ז גידין, ואם נפסק רובו של אחד מהם טריפה ע"כ. ובהיות שהגידין הם דקין ומרובין, לכן הבדיקה הוא דבר קשה מאד, ובב"ח שם הביא שני עצות האיך לבדוק צומת הגידין, או ע"י מחט ובו חוט ונוטל החוט וכורך סביב כל אחד, או שחותכין בסכין כל אחד ואחד בפני עצמו. וברמ"א שם בס"ט כ' **דאין אנו בקיאין בבדיקת צומת הגידין של עוף, משום דקשה לבדוק ובקל הוא נטרף, ולכן בכל מקום דאיכא מכה במקום צומת הגידין אפילו אינו רק נפוח ונצרר הדם, מאחר שהיה צריך בדיקה ואין אנו בקיאין בעוף, הוא טריפה** ע"כ. ובש"ך כ' הטעם דאין אנו בקיאין כיון דהן הרבה ט"ז, אבל בבהמה שגידיה גדולים ואינם רק ג' יבדוק מי שבקי בבדיקה ע"כ. נמצא דבעוף שגידיה דקים ומרובים אין אנו בקיאים בבדיקתם. ויותר מזה מבואר בשו"ת מעיל צדקה סי' ל"ז, ובדעת תורה סק"ד, **דלפי המציאות בזמנינו קשה מאד להבחין כל הט"ז גידין**. ובמנחת יוסף (מהדו"ב ח"ב) הוסיף דלהפרמ"ג (סי' נ"ו שפ"ד סק"ב) דיש יותר מט"ז גידין צריך בקיאות לדעת איזה מהן יש לחשוב במנין ט"ז הגידים. ובאמת כבר מצינו אצל האמוראים שנתלבטו בבדיקת הט"ז גידין כמבואר במס' חולין ע"ז ע"ב, מר בר רב אשי קאימנא קמי דאבא ובדק ואשכחי חמיסר, וראה אחד שהיה עב מחבירו, ונפצי' ואשכח ביה תרי עיי"ש. ובגליון מהרש"א שם מביא מהלבושי שרד שכתב **ועכשיו חס ושלום לומר שהוא בקי**. ועי' פרמ"ג שפ"ד סק"י שאפילו בהפסד מרובה לא מהני בדיקה בעוף.

שאלה: באופן שמחויבים מן הדין לבדוק מדין מיעוט המצוי, האם יש מקום לסמוך על בדיקה?

תשובה אם לא נמצא על העוף גופא שום ריעותא, יכולים לסמוך על בדיקה אם בודקים כל הט"ז גידים בפני עצמם.

גם בזמנינו יש לסמוך על הבדיקה לראות ולהבחין אם לא נמצא שם איזה ריעותא, כמו שמצינו כהאי גונא בפוסקים (ט"ז שם סק"ח, ש"ך סקי"א, שו"ת שבות יעקב ח"ב סוס"י ס"ד, ושו"ת חסד לאברהם מהדו"ק יו"ד סי' כ"ז), אבל היינו דוקא אם בודקין "כל" הט"ז גידין ל"כל" אורכה ולא מוצאין שום ריעותא או מכה בצומת הגידין, כפי המבואר בשו"ע (יו"ד סי' נ"ו ס"ט), ולפי השני עצות שמביא בב"ח שם הנ"ל. וז"ל שו"ת קנה בושם (ח"א סי' מ"ח) במקום חיוב בדיקה צריך לבדוק כל הגידין ואין בקיאין בזה כלל, **ואין אנו בקיאין כלל בהכרת כל מספר הגידין, והאיך אנו יכולין לסמוך על מה שאנו מוצאין כמה מהגידין שאנו מכירים אותם שהם שלימים ובריאים בלי שום לקותא, הרי יש לחוש אולי נלקה אחד מהגידין שאין אנו מכירין אותן וכו', מ"מ אין זה חשוב ריעותא גמורה ומותר בדיעבד בנאבד בלי בדיקה וכו', וכיון שאינו ריעותא גמורה כיון שהיתר שכיח יותר מהאיסור יש להקל בזה בדיעבד** ע"כ.

שאלה: א"כ מהו צורת הבדיקה שעושין כהיום, והאם יש מקור לזה?

תשובה: הבדיקה שעושין היום, שחותכין למטה בארכובה תחתונה לא מובא בשו"ע ובפוסקים, ותלוי בכמה עקולי ופשורי, א' משום שאינו במקום הטריפות, ב' משום שאין מגיעים כל הגידין למטה, ג' משום במקום ריעותא צריכין לבדוק גם למעלה, ד' שאין בודקין אם יש בהם ריעותא.

א) הבדיקה שעושין כהיום הוא שחותכין בהארכובה התחתונה שברגל למטה ממקום צומת הגידין ששם אינו מקום הטריפות, ומכניסים האצבע תחת הגידין ומותחים הגידין שם לראות אם יש איזה גיד שנפסק. בדיקה זו לא נמצא כלל בפוסקים, ונתחדש בשנים האחרונות, היות שרוב הגידין מתקבצים שם, לכן אם יש איזה גיד שנפסק למעלה, ירד הגיד כשמותחין אותו. בדיקה זו תלוי בכמה עקולי ופשורי, כמבואר הדק היטב בשו"ת קנה בושם שהבאנו לעיל שמהני בדיעבד, והוא הנהיג בדיקה זו בירושלים. עוד כתב שם בתו"ד, **בעופות אלו שלא ניכר בהם שום ריעותא מבחוץ אע"פ שנתברר שגם בכי האי גונא נמצאים פעמים הרבה גידין נפסקים, אפ"ה אין בהם חיוב בדיקה מעיקרא דדינא כיון שאינו בגדר מיעוט המצוי,** לפי מה שהעלו האחרונים דהגדר של מיעוט המצוי שיש בזה חיוב בדיקה היינו דוקא היכא שמספר הנטרפים עולה לערך חלק אחד מעשרה מהנשחטים, כמו שהאריך בזה בדרכי תשובה סי' ל"ט סק"ג, וע"כ בנידון דידן שמספר הנטרפים בעופות כאלו שלא ניכר בהם שום ריעותא מבחוץ אינו אלא בכמות קטן מאד, פשוט הוא שאין בהם חיוב בדיקה מעיקרא דדינא ע"כ.

ב) ובס' עמודי שש (פ"ה עמודי איתן אות ד') מבואר עוד יותר שבדיקה זו אינו על כל הגידין. וז"ל, אף דבאמת המציאות הוכיחה דגם אחר בדיקה זו נמצאים לפעמים גידים נפסקים, אף כי בארכובה התחתונה לא הי' ניכר בגידים כל ריעותא **ובפרט שישנו לפחות גיד אחד מצוה"ג במקום צוה"ג שמצוי בו הריעותות הנ"ל שאינו יורד כלל לארכובה התחתונה, מלבד הגיד העב הרחב העליון שגם הוא אינו יורד לארכובה התחתונה,** מ"מ אחרי בדיקה בעצם התחתונה באופן המבואר יש הרבה מן הבירור בדבר ע"כ.

ועי' בדברי סופרים (סי' נ"ו ס"ט בירור הלכה ע' רנ"ט) שהסביר דבריו, שגם הגיד העב הרחב העליון אע"פ שיורד לארכובה התתתונה אבל אינו יורד למקום ששם בודקים הגידים [שבדיקת הגידים עושים בחלק האחורי של הרגל ושם יש רק שמונה גידים, והגיד העב הרחב העליון מתפצל לשנים, חלק אחד הולך לצד ימין של הרגל וחלק אחד לשמאלו, ומתחת הגיד הרחב הזה יש עוד כמה גידים דקים], חלק מגידים אלו גם למעלה הם מן הצד, וחלק מהם הם למעלה שלא מן הצד, שהרי למעלה אין גידים בצד הפנימי של הרגל אך למטה הם סובבים אל צד הפנימי של הרגל, וכן ברגל מלפנים יש כמה גידים **וא"כ כשבודק למטה אין כאן בדיקה רק על שמונה גידין ע"כ. והמעיין בשו"ע ובנושאי כלים יראה דצריכין לבדוק כל הט"ז גידין.**

ג) כן מצוי הרבה שכשחותכין בתוך הרגל קודם הבדיקה נפסקים אז איזה גידין, והבודקין מכירים בטביעת עינם שנפסק ע"י סכין והוא כשר, ובדעת תורה (סי' נ"ו סק"ד) הביא שני דיעות בזה, הלבושי שרד סובר דכיון שנחתך אין לו תקנה, ולהדעת קדושים יכולין לסמוך על הבקיאות בזה בהפסד מרובה, אולם כ' שם שצריך זהירות יתירה בפתות עור עליון שלא יגיע הסכין אל הגידין. ושם מיירי כשבודקין במקום צומת הגידין ממש, **משא"כ בנידון דידן שכל הבדיקה אינו רק לסימן, שאם נפסקו הגידין למעלה צריכין לירד ע"י המתיחה, א"כ כאן שנפסק ע"י הסכין שוב אין לנו סימן זה.**

ד) ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' ס"ה) ובשו"ת קנה בושם (ח"א סי' מ"ט) דנו אם עוף שרק מומחה מכיר עליו שיש בו איזה חסרון הוי כמעלים עין מן האיסור כמבואר ברשב"א חולין ט' ע"א בטעם בדיקת הריאה. **אולם בזה כו"ע מודים דאם יש חיוב בדיקה מטעם שיש מיעוט המצוי, אז החיוב לבדוק לא רק אם נפסק הגיד או לאו, רק גם להבחין אם יש**

ניפוח (דהיינו געשוואלן) **בהגיד, וזה אי אפשר להבחין בב' וג' רגעים ששוהין בבדיקת כל עוף.** ואם אכן בודקין ומוצאין ניפוח למטה, אז נקרא ריעותא וצריך לבדוק אם הניפוח הוא גם למעלה, ואז בודאי דאין אנו בקיאין בבדיקה.

שאלה: אם כן הדברים האיך סומכין כהיום על בדיקה זו?

תשובה: לפי דברי אחרוני זמנינו שדנו בבדיקה זו סומכין ע"ז כיון דעפי"ר ליכא מיעוט המצוי ואין הבדיקה מעיקר הדין, ואה"נ במקום שיש מיעוט המצוי והבדיקה הוא מעיקר הדין צ"ע אי הבדיקה מהני.

כבר הבאנו דברי הקנה בושם (שם) שכ' דסומכין על בדיקה זו כיון דבדרך כלל לא מוצאין מיעוט המצוי ואין חיוב מעיקרא דדינא לבדוק, לכן שפיר סמכינן על בדיקה זו כיון שעכ"פ נבדקין ע"י רוב הגידין. ועי' בשו"ת מגד יהודה סי' ל"ד אות ו' דהיכא דהבדיקה רק לחומרא סגי בבדיקה קלה, ובאמת בשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' פ"א) כ' דכיון דאין אנו יכולין לבדוק דאין אנו בקיאין, דבלא"ה אין אנו יכולין לברר עד הסוף, א"כ שוב אין כאן חיוב בדיקה כלל.

א"כ נחזור לנידון דידן, בהיות וכ"ז נאמר רק בדליכא מיעוט המצוי, אבל במקום שיש מיעוט המצוי א"כ שוב הוי חיוב בדיקה, והלא כ' הרשב"א הובא ברמ"א יור"ד סי' פ"ד ס"ח ובש"ך סקכ"ח, דהיכא שיש מיעוט המצוי צריך לבדוק כולם, ואין לסמוך על בדיקת הרוב ע"כ. והלא אין אנו עושין הבדיקה המבואר בשו"ע כנ"ל, **ויש מקום לומר שהיה עדיף יותר אף לאלו המקומות שמצוי שם רק כמה פעמים יותר מעשרה אחוזים, שלא להתחיל כלל לבדוק כיון שרוב פעמים בשנה אין שם מיעוט המצוי, כדי שלא להתחייב בבדיקה מן הדין, שאז לא מצאנו ידינו ורגלינו בהיות שאין בודקין כראוי,** ויש לדון בזה ואין להאריך.

לאור כל זה, הדרך העדיף והנכון ביותר הוא מה שעושין בבית השחיטה במאנטריאל, שמשקיעים הרבה כוחות בהעופות ובהלולין, כדי שלא ימצא טריפות צומת הגידין כלל, ובכך לא להצריך בדיקה כלל, כיון שבדיקה זו לא נזכרת בשו"ע, ואינה במקום הטריפות ממש, ואינו נבדק על ידה רק שמונה מהט"ז גידין כנ"ל. ולחומרא יתירה בודקין בתחלה 300 עופות להתווכח שאכן אין בהם טריפות כלל, וסומכין על בדיקה זו כיון שאין צריכין לכל הבדיקה מעיקר הדין. ואם מתרחש שאכן יש בהם איזה אחוז טריפות, נשלחים בחזרה ואינם נשחטים כלל בתוך הבית השחיטה. **והגם שבאותן המקומות שאין להם יכולת זו להנצל מכל החולי של צומת הגידין, ולכן הם מוכרחין לעשות בדיקה זו על כל עוף ולסמוך ע"ז שאכן הוא בדיקה יפה,** הלא אין להם ברירה אחרת, וכבר נהוג כן באותן המקומות ע"י גדולי הרבנים מדור העבר. **אבל אנו שהברירה בידינו למנוע כל החולי הזה וכל הבדיקה הזה, בודאי עדיף יותר פי כמה. משל למה הדבר דומה לפירות וירקות המתולעים, בודאי היא הידור הכי גדול אם לא נמצא בתוכן תולעים כלל ולא חייבים לבדוק** (כגון אותן הגדילים במקום משומר גרי"ן האו"ז), **מאותן המוחזקים בתולעים ובודקין אם נמצא בהם תולעים, וכש"כ בבדיקה קלה זו.**

שאלה: עם כל זה, אף שאין מצוי אצלינו טריפות צומת הגידין, מ"מ מה איכפת לן לבדוק כל עוף ליתר שאת?

תשובה: בשום מהי"ח טריפות אין בודקין אף שברור שיש לכה"פ איזה מהעופות שהם טריפה, דלדעת הפוסקים שמפיהם אנו חיים, בטריפות שאין מצוין אצלינו אין להחמיר לבדוק כלל.

לא שמענו ולא ראינו מעולם דבר כזה לבדוק אחר טריפות שכמעט ואינו מצוי. וז"ל הדברי חיים (יור"ד ח"ב סי' ל"ז) **ולכן בודאי אין צריך לבדוק בתר ח"י טריפות, אפילו אם יודע שיש טריפה בתוכן וכו', "והמחמיר לבדוק מפסיד ממון של ישראל וחייב לשלם לבעל הבהמה"** ע"כ. וכ"כ בדרכי תשובה סי' ל"ט בשם התבואות שור שצריך ליזהר שלא לאבד ממון השואל לבדוק במקום שאין צריך בדיקה, וכ"פ בשו"ת מנחת יצחק ח"ח סוף סי' ס"ה עיי"ש מה שהעתיק דברי הדברי חיים אלו לגבי בדיקת צומת הגידין.

ועיין לשונו הזהב של הדברי חיים שם בסי' ל"ט בענין בדיקת הושטים וז"ל, וזה לא כביר יצא קול שהערלים כולם מפטמים ויש חשש על הושט והנה לא ידוע הדבר בבירור ולא ניכר שום היכר מפטומה כאשר יאמרו הבקיאים, עם כל זה הושבנו בית דן ונגמר בינינו להכריז כל כל הושטים שיבדקו ואפילו אותן שנתגדלו בביתי צויתי לבדוק משום לא פלוג, אך עשינו זאת על בחינת הדבר ונסיון על איזה שבועות, כי אם יהי' מיעוט המצוי יצטרכו תמיד בדיקה, ואם לא יהי' מיעוט המצוי סמכינן ארובא כמו בכל י"ח טריפות, ולאחר התקנה הי' איזה ושטים טריפה, **אך ראינו כי המה מיעוטא דמיעוטא ולזה חזר הדבר לכמות שהיה שלא להצריך בדיקה** ע"כ.

ועיין לשונו של חת"ס (חידושים מס' חולין ט' ע"ב) ואפי' יזדמן לו ממיעוט טריפות אין לו עון אשר חטא, דמי שהזהיר על הטריפה הוא התיר לסמוך על רובא ע"כ. ובאמת פעמים שחומרא יתירה מביא אח"כ לידי קולא, כמבואר הרבה פעמים בדברי הפוסקים. ואכן כן נתפשטה המנהג בקרב כל ישראל, וכן נוהגין בכל הבתי שחיטות שאין בודקין כל הטריפות היכולין להתרחש איזה פעמים, **וברור שבמקומות ששוחטין שלשים אלף עופות ביום, ימצא שם בלי שום ספק כמה עופות משאר מיני טריפות, כמו שאכן מוצאין באיזה בית השחיטה קטנה שבודקין שם כמה מיני טריפות ואכן מוצאין כמה פעמים בשבוע. ועכ"ז לא עלה על דעת שום אדם לחייב בבדיקה על הכבד והמרה והריאה וכדו', כיון שאין הטריפות מצוי**, וזה פשוט וברור.

שאלה: מה השיעור של מיעוט המצוי שאז מחויבין בבדיקה?

תשובה: לעת עתה אינו נוגע למעשה אצלינו, והשיעור המוסכם עפ"י רוב האחרונים הוא 10%.

לאמיתו של דבר השאלה הוא להלכה ולא למעשה לעת עתה, כי כאמור לעיל בשחיטתינו כמעט ואין מוצאין כלום, ואם מוצאין אף אחוז קטן שולחים בחזרה כל העופות. אולם נידון זה כיון דאתי לידן נימא בה מילתא. השיעור המדיק בזה אינו מבורר להדיא, ונחלקו בזה הפוסקים. ועמא דבר כשיטת המשכנות יעקב (סי' י"ז) הסובר דמיעוט המצוי הוא אחד מעשרה אחוזים, וכן סוברים הרבה אחרונים, וכן העתיק דבריו בדרכי תשובה (סי' ל"ט). ועי' אמרי יושר (ח"ב סי' קמ"ה) שדייק מהב"י אבה"ע סי' קכ"א דאם מיעוטא דמיעוטא מסתפקין ממעינות אין להזכירן וחלק עשירית הוי מיעוטא דמיעוטא, וכ' ע"ז ונראה דהוציא זאת מהא דאמרינן לענין קבוע תשע חניות מוכרות בשר נבילה, ולמה תפס הש"ס לישנא דתשעה דוקא אם רצה לתפוס דבר מרובה היה לו לתפוס לשון מאה או אלף דהרי כל קבוע כמחצה על מחצה דמי, הוי גם בחניות א' מאלף וע"כ לומר דחלק עשירית כבר נקרא מיעוטא דמיעוטא ע"כ הזכיר הש"ס תשעה דאפי' במיעוטא דמיעוטא קבוע כמע"מ דמי, ויותר מזה לא צריך להזכיר כיון דגילה לנו בתשעה ה"ה באלף עכ"ל. וכן כתב באבן ישראל (הל' שחיטה פ"ז ה"ט) ובשו"ת קנה בושם (שם), וכן נהגו אצל העדה החרדית עפ"י הוראתו של הגאון רבי פנחס עפשטיין זצ"ל, וכן אצל חברי התאחדות הרבנים בדור הקודם. ובשו"ת מהרש"ם סובר שמיעוט המצוי הוא אחד משִשה, ובשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' פ"א) יש לו שיטה אחרת בזה שמיעוט המצוי הוא אף באחוז קטנה מאד, אם בכל פעם המיעוט מלווה את הרוב, וכל היכא שיש רוב יש עמו גם איזה מיעוט, נקרא מיעוט המצוי. אולם אף ששיטה זו נראה כחומרא, מ"מ בתשובה אחרת (ח"ח סי' ק"פ) מחדש קולא מזה, **דהיכא דפעמים אין מוצאין כלום אף גם אחד כבנידון דידן, אין זה מיעוט המצוי אף אם פעמים אחרים מוצאין הרבה, ואין צריכין בדיקה.**

יעזור השי"ת שנזכה להנצל מכל חשש מאכלות אסורות המטמטם את הלב, ובזכות הזהירות בכשרות הבשר נזכה לסייעתא דשמיא שלא יצא מכשול מתחת ידינו, עד ביגוא"צ בב"א.

תמצית הדברים

■ בשחיטתינו כמעט שאין בנמצא עופות עם טריפות צומת הגידין, מחמת איכות העופות, וחומרת חוקי מדינת קאנאדא בנקיון הלולים (פארמ'ס), ובעיקר השקעת הרבה כוחות בלולין המיוחדין למען בית השחיטה שלא יראה וימצא שם חולי זה.

■ ליתר שאת בודקין בתחלת כל 'לאט' 300 עופות, העולה לסך של 1200–1500 עופות ליום, וברוב הימים אין מוצאין כלום, ואם מוצאין, הם ביותר משני אחוזים, שאז נשלחים כל העופות בחזרה להלולים; וקרוב לעשרה אחוזים לא נמצא מעולם. ולפי הסדר הזה כמעט שלא יתכן שישחט עוף עם טריפות הגידין בכל הבית השחיטה.

■ שחיטתינו לא נתחייב מעולם בבדיקה כיון שלא נמצאו שם מעולם אף קרוב לשיעור של מיעוט המצוי. ובשחיטתינו, טריפות צומת הגידין אינו מחויב בבדיקה יותר משאר י"ח טריפות שאין בודקין בשום מקום, אף שמוכרח שבכל יום נשחטים כמה עופות עם טריפות, ולפי דברי הפוסקים אף אין שום צד הידור בזה.

■ בדיקת צומת הגידין שעושין כהיום, אינו מוזכר בשו"ע ובנו"כ, וגם אינו במקום הטריפה ממש, ואינו נבדק על ידה כל הגידין, ותלוי בכמה עקולי ופשורי. ובמקומות שסומכין על בדיקה זו, הוא משום שהבדיקה אינו מעיקר הדין כיון דבדרך כלל אין מוצאים יותר ממיעוט המצוי. ובמקומות שיש להם יותר ממיעוט המצוי, צ"ע אם יכולין לסמוך על בדיקה זו.

■ במקום שיש ריעותא כ' הרמ"א דאין אנו בקיאין בבדיקה כלל. ובמקומות שמוצאין הרבה טריפות צומת הגידין, מוצאים הרבה פעמים נפוח על רגלי העופות והוא ריעותא, ואז לא מהני בדיקה כלל, וכ"ש בדיקה הנהוג כהיום.

■ אלו הצריכין לבדוק כל עוף מחמת ריבוי הטריפות, בודקין בדרך כלל בדיקה קלה ומהירה, ב' או ג' רגעים לכל עוף, ואף אם יתכן בזמן קצר כזה לראות אם הגידין נפסקין, אבל מצוי שאין רואין הנפוח שיש במקום הטריפות בזמן קצר כזה.

■ לאור כל זאת הדרך המובחר ביותר הוא מה שנהוג בשחיטתינו לקנות רק ממקומות שאין בנמצא חולי זה, ולבדוק בכל יום להוכיח שאכן אין בנמצא כלל וכלל. ואם מתרחש שמוצאין הטריפות, נשלחים כל העופות בחזרה ולא נשחטים כלל.

אינטערוויו

מיט איינעם פון די משגיחים פון קהל יטב לב דסאטמאר

פראַגן און ענטפערס, טרוקענע פאַקטן

אויבער דער שאלה פון

צומת הגידין ביי עופות

וואָס איז דאָס טריפת צומת הגידין, וואו און וויאַזוי געשעט דאָס?

צומת הגידין איז דער מקום ווי עס קומען זיך צוזאם פילע אדערן ביי די אויבערשטע חלק פון די פיס פון די עופות. אויב איז דא אויף יענעם פלאץ אַ מכה וכדו', איז די עוף טריפה. געווענליך קומט דאָס פון אַ אינפעקציע אויף די פיסלעך, וואָס גייט אריבער פון איין עוף צום צווייטען, און פון די אינפעקציע קענען די אדערן ווערן געשוואלן און פארפוילט. דאָס איז די סיבה פארוואָס עס קען זיך מאכן ביי איין פארם אַ גרויסען מספר פון דעם פראָבלעם, און ביי אַ צווייטע פארם זאל נישט זיין אפילו קיין איינס דערפון. ווייל ווי געזאגט, איז דאָס אן אינפעקציע אין די פיס וואָס פארשפרייט זיך שנעל פון איין עוף צו די צווייטע.

איז ביי אונזער שחיטה אויך דאָ דער פראָבלעם?

ניין. די סיבה איז פשוט, ווייל אויב טרעפט מען יא דעם פראָבלעם, ווערן די עופות תיכף אַוועקגעשיקט, און זיי ווערן בכלל נישט גע'שחט'ן. די ספעציעלע בודקים וואָס זענען געשטעלט אויף דעם פראָבלעם, באמערקן תיכף אויף די פיס פון די עופות אויב זיי זענען אינפעקטירט. רובא דרובא טעג אין יאר טרעפט מען עס בכלל נישט, אבער פארט איז איינגעפירט אַז מען איז בודק די ערשטע דריי הונדערט עופות ביים אנהייב פון יעדן 'לאט', און אויך שפעטער נאָך עטליכע מאָל יעדן לאט, דורך צוויי בודקים וועלכע זענען בודק במתינות, דער ליין ווערט דאן אנגעשטעלט אויף אַ דריטל פון די נארמאלע שנעלקייט. און אויב טרעפט מען עופות מיט אַ פראָבלעם, שיקט מען צוריק דעם גאַנצן 'לאט'.

ווי אָפט מאכט זיך אַז מ'טרעפט יאָ דעם פראָבלעם?

ווי די ספעציעלע בודקים מומחים אויף די צומת הגידין געבן איבער, איז רובא דרובא טעג פונעם יאר טרעפט מען בדרך כלל ממש גארנישט אף גם אחד, און די געציילטע פאר מאל וואָס מען טרעפט יא, טרעפט מען מער ווי צוויי פראצענט,וואס דאן ווערט ממילא תיכף אַוועקגעשיקט דער גאנצער 'לאט' צוריק

צום פארם. ממילא קומט אויס, אַז עס איז כמעט מן הנמנע, אַז אַ עוף מיט אַ פּראָבלעם אין די צומת הגידין זאל גע'שחט'ן ווערן אינעם גאנצען בית השחיטה. בסך הכל האט מען דאס יאר געטראפן נאר פיר מאל, אביסל מער ווי צוויי פראצענט.

וואָס איז די סיבה אַז ביי אונזער שחיטה זענען פאַראַן ווייניגער פּראָבלעמען ווי ביי אַנדערע?

ווי פריער דערמאנט, קומט דער פּראָבלעם פון אן אינפעקציע וואָס ווערט פארשפרייט אינעם פארם, דעריבער איז נישט קיין שום צושטעל איין פארם צום צווייטען, און כל שכן נישט איין מדינה צום צווייטן. בפרט אין לאנד קאנאדא ווי אונזער שחיטה געפינט זיך, וואָס דארט זענען פאראן פיל שטרענגערע געזעצן פון די רעגירונג אויף די געזונטהייט פון די עופות, דעריבער מאכט זיך גאר ווייניג דער פּראָבלעם, און עס איז נישט אזוי מצוי, פונקט ווי פיל אנדערע מיני טריפות, וואָס מ'איז אין כמעט ערגעץ נישט בודק, ווייל ס'איז אפילו נישט קיין מיעוט המצוי. און בעיקר איז דאס צו פארדאנקן די געוואלדיגע כוחות וואס דער בעה"ב פונעם בית השחיטה לייגט אריין אין די ספּעציעל באשטימטע פארמ'ס, אז עס זאל זיך נישט ארייננכאפן דארט די אינפעקציע.

עס זענען פאַראַן בתי שחיטה וועלכע זענען בודק יעדן עוף באַזונדער, איז דער וועג נישט בעסער?

ניין. יעדער פארשטייט אַז עס איז פיל בעסער צו עסן ירקות וואָס וואקסן אין אַ גרינהויז געונצליך אן קיין תולעים און אן קיין בדיקה, ווי איידער ירקות וואָס וואקסן מיט תולעים און זענען אדורך אַ בדיקה. ווי פריער ערקלערט שחט'ן מיר בכלל נישט קיין עופות וואָס דארפן אַ בדיקה, ווייל זיי ווערן תיכף ומיד צוריקגעשיקט, און דערנאך איז נישטא בכלל וואָס בודק צו זיין. חוץ מזה איז וויכטיג צו וויסן אַז די בדיקה וואָס איז איינגעפירט אויף די צומת הגידין איז אויך נישט אזוי גלאטיג. דער רמ"א (סי' נ"ו ס"ט) זאגט אַז אויב איז דא א ריעותא דאן העלפט בכלל נישט קיין בדיקה, ווייל מיר זענען נישט בקי דערין. דער מציאות איז אַז אסאך מאל איז דא אַ ריעותא וואָס דערויף שטייט אין אנו בקיאין בבדיקה. בנוסף לזה, איז פארהאן צוויי אופנים וויאזוי בודק צו זיין, מען קען אויפשניידן אויבען ביים פּאָלקע ווי דער מקום צומת הגידין איז, און זעהן מיט די אויגן אויב עס איז טריפה, און אזוי טוט מען טאקע ביי די שחיטה פון הגאון הרב לאנדא שליט"א פון בני ברק. ווידער איז דא אַ צווייטע אופן וואָס דאָס טוט מען ביי רוב פלעצער ווי מען איז בודק, אַז מען שניידט אריין פון אונטען ביים פיסל, און מען גיט אַ שלעפ די אדערן, און אויב זענען די אדערן צוריסן איז עס טריפה. די בדיקה איז נישט במקום הטריפות, און מען זעהט נישט די טריפות מיט די אויגן. עס איז אויך דא אַ ווייטע מעגליכקייט אַז כאטשיג עס איז טריפה אויבען זאל זיך עס נישט צוריסן אונטען. ווי אויך איז פאראן לכה"פ איין קליינע אדער וועלכע קומען נישט אן ביז אונטען. ווי אויך כאַפּט מען אן ביי די בדיקה, נאר די פאדערשטע אדערן נישט די וואָס זענען ביי די צווי זייטן פונעם פיסל, דאס מיינט אז נישט אלע אדערן ווערן נבדק, נאר בערך א העלפט דערפון. די אַלע פּראָבלעמען ווערן ברייט אויסגעשמועסט אין די לעצטערע פוסקים וועלכע זענען דן אויף די אופני הבדיקה. (עי' שו"ת שבט הלוי ח"ד סי' פ"א, עמודי שש פ"ה עמוד האיתן אות ד', שו"ת קנה בושם יור"ד סי' מ"ט, דברי סופרים על הלכות טריפות סי' נ"ו ס"ט).

אויב אַזוי אויך וואָס פאַרלאָזט מען זיך ביי די בתי שחיטה וואו מ'איז אַזוי בודק?

הגה"צ ר' מאיר בראנסדארפער זצ"ל וועלכע האָט איינגעפירט די בדיקה אין ירושלים, שרייבט אין שו"ת קנה בושם (יור"ד סי' מ"ט) אַז מען מוז זאגן אַז מען פארלאזט זיך אויף די בדיקה, ווייל די בדיקה איז נישט מעיקר הדין, ווייל עס איז געווענליך נישטא מער ווי צען פראצענט וואָס דאָס איז אנגענומען אלס די שיעור פון מיעוט המצוי. אזוי שטייט אויך אין דברי סופרים (שם). קומט אויס אַז ווען עס איז דא מער ווי צען פראצענט איז די גאנצע בדיקה אונטער אַ גרויסע פראגע צייכן. נישט אַז איך בין ח"ו מערער אויף די שחיטות וואָס טוען אזוי, נאר מען ברויך וויסן אַז די פוסקים מוטשען זיך ארום מיט דעם פּראָבלעם.

איז די דרגת הבדיקה פון די יעניגע בית השחיטה דאָהי וואָס איז יאָ בודק יעדן עוף, די זעלבע ווי דער ביד"צ העדה החרדית?

ניין. ווי פריער אראפגעברענגט פון שו"ת קנה בושם איז אין ארץ ישראל בדרך כלל נישט געווען מער ווי צען פראצענט, און דעריבער האָט מען זיך פארלאזט אויף דער בדיקה. צווייטענס, אין ארץ ישראל איז מען בודק די לונגען אויך, דעריבער נעמט מען אראפ דעם גאנצען עוף פון די ליין און מען איז געהעריג בודק אויף אַ טיש די צומת הגידין און די לונגען, מען איז בודק במתינות געווענליך צווישן 5 און 10 עופות אַ מינוט פאר אַ יעדן בודק, און עס שטייען דארט 20 בודקים. דאהי ביי די יעניגע בית השחיטה וואָס איז בודק יעדן עוף, איז גאנץ אנדערש. ערשטענס האָט מען דאך געטראפן דארט 18 פראצענט טריפה וואָס דאָס איז זיכער מער ווי מיעוט המצוי און די גאנצע בדיקה דארף אַ ישוב. צווייטענס, מען נעמט נישט אראפ די עופות פון די ליין נאר מען איז זיי בודק פארענדיג אויף די ליין. די ליין איז אנגעשטעלט עס זאל דורכפארן 73 עופות אַ מינוט, און עס שטייען דערביי בלויז 3 בודקים. הגע בעצמך, לויט'ן חשבון קומט אויס 24-25 עופות פאר יעדן בודק אַ מינוט, און ווייניגער ווי דריי סקונדעס פאר אַ עוף. דאָס איז גאר אַ דראסטישע חילוק פון די ירושלימער בדיקה, בפרט ווען מען נעמט אין באטראכט אַז אין די יעניגע בית השחיטה איז דער בדיקה אַ חיוב מעיקר הדין נאכן טרעפן אזא גרויסע מספר טריפות.

דרך אגב, אַז מען רעדט פון טריפות אויף די ליין, איז וויכטיג אנצומערקן, אַז ביי אונזער שחיטה אויב ווערט אַ עוף געפינען טריפה נעמט מען עס תיכף ומיד אראפ פון די ליין און מען שיקט עס אוועק, און מיר גיבן זיך בכלל נישט אפ מיט קיין טריפות. משא"כ ביי די יעניגע בית השחיטה וואָס איז בודק יעדן עוף, שיקן זיי אבער נישט אוועק די טריפה'נע, נאר ווען מען ענדיגט מיט די כשר'ע, לייגט מען צוריק די טריפה'נע אויפ'ן זעלבן ליין און זיי גייען דורך די זעלבע מאשינען. און אויב מאַכט זיך אַ סאַך טריפה'נע, שטעלט מען אָפּ די כשר'ע ליין אינמיטען טאָג, און מען לייגט ארויף די טריפה'נע, און תיכף דערנאך צוריק די כשר'ע. פארשטייט זיך אליינס אַז מיר מיט'ן אַוועקשיקן תיכף אַלע טריפות, שפארן מיר פילע פּראָבלעמען.

מיר זענען דאך מהדרין במצוות, וואָלט נישט געווען אַ הידור מ'זאל מיט דעם אַלעם יאָ בודק זיין יעדן עוף באַזונדער?

ניין. עס זענען פארהאן י"ח סימני טריפות

און עס איז קיינמאל נישט בייגעפאלן פאר גרעסטן מהדר במצוות בודק צו זיין אלע סימני טריפות. נאר די טריפות וועלכע זענען מצוי איז איינגעפירט זיי בודק צו זיין. דער הייליגער דברי חיים שרייבט דערויף אין א תשובה (יור"ד ח"ב סי' לז) קלארע ווערטער, וז"ל ולכן בודאי אין צריך לבדוק בתר ח"י טריפות, אפילו אם יודע שיש טריפה בתוכן וכו', "והמחמיר לבדוק מפסיד ממון של ישראל" עכלה"ק. אויך די יעניגע בית השחיטה וועלכע איז בודק צומת הגידין ביי יעדן עוף, האט בכלל נישט בודק געווען ביז עס איז נתרבה געווארן דער מספר הטריפות צו הויכע פראצענטן, און אפילו היינט איז מען נישט בודק דארט די לונגען און די גאל, כאטשיג אז די וועלכע זענען עס יא בודק, טרעפן געציילטע טריפות. אויב איז עס נישט מצוי איז נישט דא קיין שום ענין בודק צו זיין. אקוראט אזוי, איז ביי אונזער שחיטה מיט די צומת הגידין פראבלעם. עס איז נאך קיינמאל נישט געשחט'ן געווארן מער עופות מיט צומת הגידין פראבלעמען ווי עופות מיט לונגען און גאל פראבלעמען. דאס איז א דאנק די סייעתא דשמיא וואס מיר האבן, צו באקומען בעסערע געזונטערע עופות, און אויך די מעגליכקייט צוריקצושיקן די עופות לעבעדיגערהייט מען זאל עס בכלל נישט דארפן שחט'ן. וואס די אנדערע האבן דאס נישט.

ווער גיט די השגחה, און וועלכע קהילות נוצן דאס פלייש, פון דער שחיטה המהודרת אין מאנטרעאל?

די בית השחיטה איז אונטער דער שטרענגער השגחה פון התאחדות הרבנים וואס דער רב המכשיר אויפ'ן פלאץ איז הגה"צ מדזשיבוי שליט"א, ווי אויך באזוכט כסדר הגה"צ ר' הלל וויינבערגער שליט"א אב"ד סערדאהעלי. דער גאנצער חרדישער ציבור אין מאנטרעאל און אין טאראנטא ניצט דעם בית השחיטה. אונזער קהלה קהל יטב לב פון ניו יארק ניצט נאר פלייש פון די בית השחיטה מיט אונזערע אייגענע ספעציעלע חומרות, און עס קומען כסדר באזוכן די דייני קהילתינו הקדושה חברי וועד השחיטה דקהלתינו. דעם ווינטער אליין זענען שוין געווען ביי דער שחיטה הרבנים הגאוה"צ: רבי חיים דוד כ"ץ שליט"א דומ"ץ סאטמאר ב.פ וחבר הביד"צ, רבי ארי' לייבוש פריעדמאן שליט"א דומ"ץ ביהמ"ד הגדול דקהל יטב לב וויליאמסבורג, רבי ישי ליבערמאן שליט"א חבר ועד השחיטה דקהל יטב לב, אויך קומט כסדר דער משגיח כללי דקהל יטב לב רבי מאיר ראטענבערג שליט"א.

אויך קהלתינו הקדושה אין מאנטרעאל אונטער די השגחה פון הגה"צ דומ"ץ סאטמאר מאנטרעאל שליט"א נעמט נאר פון די פלייש. ווי אויך אלע אנדערע קהילות קדושות אין מאנטריאל, קהילת טאהש, ועוד.

וואו געפינט זיך דער בית השחיטה?

דער בית השחיטה געפינט זיך 20 מינוט פון די אידישע געגענט אין מאנטרעאל. אלע איינגעשטעלטע וואוינען אין מאנטרעאל אדער קרית טאהש, און מ'קומט צו פארן דעם קורצן וועג יעדן טאג. איין שטארקע מעלה, איז דא וואס איז כמעט נישטא אין ערגעץ, אז כאטש מען איז טאקע נאענט צו דער שטאט, און מען דארף נישט לאנג פארן צו דער שחיטה, קען מען אבער נישט אהיימגיין אינמיטן טאג, נאר ס'איז אויסגעשטעלט אז מען קומט שוין אינדערפרי צום דאווענען און מען דאווענט אינאיינעם במתניות, און בין הפרקים צווישן איין שחיטה און די צווייטע רוהט מען זיך אפ דארט אויפ'ן פלאץ, אן דארפן קומען און גיין אין איילעניש. וואס דאס זיין אינעם בית השחיטה א גאנצען טאג, איז גאר א געוואלדיגע מעלה.

בי"ד המיוחד לעניני כשרות

שע"י התאחדות הרבנים דארה"ב וקנדא

CENTRAL RABBINICAL CONGRESS OF THE U.S.A AND CANADA

85 DIVISION AVE., BROOKLYN, N.Y. 11211. (718) 384-6765, FAX: (718) 486-5574

-RABBINICAL KASHRUS BOARD-

צומת הגידין בעופות

לשאלת הרבים אודות השערורי' שנתגלה לאחרונה בענין צומת הגידין של עופות.

הרינו להודיע שבכל השלשה בתי שחיטה המהודרים, שהנם תחת השגחתינו התמידית, ונקובים בשמותם להלן:

- "ווינלאנד" VINELAND KOSHER POULTRY, VINELAND, NEW JERSEY
- "מארוויד" / "אלל סטעיט" MARVID/ ALL STATE KOSHER POULTRY, MONTREAL, QUE
- "מהדרין" MEHADRIN KOSHER POULTRY, BIRDSBORO, PENSILVANIA

זה כמה שבועות שאנו עושים הבדיקות הדרושות על ידי מומחים במקצוע זה, והודות לה' נתברר המציאות שאין שום שאלה או ארוח חשש ופקפוק של "צומת הגידין" בעופות הנשחטים בבתי השחיטה הנזכרים לעיל, והם כשרים לכתחלה בכל ההידורים אף למדקדקים ביותר.

ובעזהשי"ת הננו עומדים על המשמר בענין זה כהיום, וגם בעתיד, ויה"ר שלא יצא ח"ו מכשול מתחת ידינו, אכי"ר.

הבעה"ח יום ג' לס' תצא, ח' אלול שנת תשס"ט לפ"ק

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

בי"ד המיוחד לעניני כשרות

נאום: אברהם יהושע העשיל ביק

נאום: הלל ווייבערגער

נאום: יצחק אייזיק מנחם אייכענשטיין

אין אידיש איבערזעצט:

מעלדונג וועגן "צומת הגידין" אין עופות

אויף דער אנפראגע פון עולם [illegible] איבער דעם וואס איז לעצטנס אנטדעקט געווארן אין דעם ענין פון "צומת הגידין" ביי די עופות [illegible]

מעלדן מיר אז אין די אלע דריי שחיטה-הייזער וואס שטייען אונטער אונזער שטענדיגע השגחה, וי פאלגנדע:

- "ווינלאנד" Vineland Kosher Poultry, Vineland, NJ
- "מארוויד" / "אלל סטעיט" Marvid / Allstate Kosher Poultry, Montreal, Que
- "מהדרין" Mehadrin Kosher Poultry, Birdsboro, Pennsylvania

האבן מיר שוין [illegible] עטליכע וואכן דורכגעפירט די פארלאנגטע אונטערזוכונגען דורך [illegible] אויף דעם געביט, און ב"ה [illegible]

עס איז נישטא קיין שום שאלה אדער שום חשש פון "צומת הגידין" אין די עופות וואס ווערן געשחט'ן אין די דערמאנטע שחיטה-הייזער

און מ'איז כשר לכתחלה מיט אלע הידורים אויך פאר גרויסע מדקדקים

מיט השי"ת'ס הילף [illegible]

דינסטאג פ' תצא, ח' אלול תשס"ט לפ"ק

בכתיבה וחתימה טובה

[illegible] הבי"ד(?)

ועד הכשרות

דקהל יטב לב

ד'סאטמאר

VAAD HAKASHRUS

of

Cong. Yetev Lev

D'Satmar

181 KEAP STREET • BROOKLYN, NY 11211 • TEL: 718.388.1130 • FAX: 718.388.0865

בס"ד

לשאלת הרבים בנגע השאלה של טריפות בצומת הגידין של עופות שנמצאו לאחרונה במדינתינו באיזה בתי שחיטות.

באנו בזה להודיע בשער בת רבים שבשבועות העעל"ט ביקרו בהבתי שחיטות, – שמביאים משם העופות שמשתמשים בהם במוסדותינו ובבתי שמחות שתחת השגחתינו – כמה בודקים מומחים בבדיקת צומת הגידין, ובדקו עשרות אלפים עופות, ונוכחו לדעת בבירורות שאין במקומות אלו חשש טריפות הנ"ל, וכמובן שיש בזה היתר גדול שאין צריכים לבדוק (עי' ברמ"א יו"ד סי' נ"ז) ובעז"ה יעמדו בזה על המשמר גם להבא, להיות בטוח שאין נמצא טריפות אלו בבתי השחיטות הנ"ל.

ובזאת הננו מודיעים עוה"פ שבמוסדותינו ובבתי שמחות שתחת השגחתינו, דהיינו יואל משה, שמח תשמח, פרחים, בית רחל, שערי שמחה, משתמשים אך ורק בבשר שתחת השגחת הראב"ד דקהלתינו שליט"א כמאז ומקדם עד היום הזה, **ובשום אופן אין להכניס במקומות אלו שום בשר משחיטות אחרות.**

ויה"ר שלא נכשל בשום מאכלות אסורות, ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר.

יום ד' פרשת כי תבא שנת תשס"ט לפ"ק

ועד הכשרות דקהל יטב לב דסאטמאר

Vaad Hakashrus
of Cong. Yetev Lev D'satmar
181 Keap St.
Brooklyn NY 11211

NON-PROFIT ORG.
U.S. POSTAGE
PAID
BROOKLYN NY
PERMIT NO. 523